

7/9

Letterna och det svenska flottbesöket

I ett tal för ett par veckor sedan motiverade utrikesministern det svenska flottbesöket i Riga bland annat därmed att det skulle bereda letterna glädje. Det verkar som ett klungigt skämt, men var sannolikt allvarligt menat, trots att det för alla måste vara uppenbart att det svenska besöket i själva verket anordnades för att behaga ryssarna; genom detta besök underströks att Sverige godtog den ryska erövringen av Lettland och var berett till en förödmjukelse för att markera denna sin position. För den överväldigande majoritet av letter som håller på sitt eget lands självständighet och frihet måste besöket ha varit motbjudande, allra helst som svenska myndigheter vid tidigare tillfällen framhållit vår starka känsla för de baltiska staternas oberoende; att några letter var glada över att träffa svenskar och att få inför dem vittna om sitt elände borde hr Undén inte anständigtvis ha använt som ett försvar för sin politik.

Hur de fria letterna känner det har klargjorts genom ett telegram som deras centrala organisation — Kommittén för ett Fritt Lettland i USA — tillställt den svenske utrikesministern.

Telegrammet har inte offentliggjorts av utrikesdepartementet, och vi återger därför dess innehåll:

"Enligt radioutsändning från det ockuperade Lettland den 3 augusti anlände den kungliga svenska flottan på ett vänskapsbesök till Riga under befäl av konteramiral Erik af Klint. Kommittén för ett Fritt Lettland tillåter sig att konstatera att Riga är huvudstad i Lettland, vilket land mot sitt folks önskan ockuperats av Sovjetunionen. Sovjetunionen undertrycker alltjämt det lettiska folket med brutalt våld och förnekar sålunda det dess rätt att leva fritt i en självständig stat. De svenska och lettiska nationerna har under en lång tid varit bundna i vänskap i gemensam kamp mot rysk imperialism. Letterna anser att den lettiska nationen på grund av nu rådande tragiska förhållanden i Lettland, som tungt förtryckes av det kommunistiska tyranniet, skulle ha rätt till att åtminstone från svenska regeringen vänta förståelse för Lettlands öde. Kommittén för ett Fritt Lettland beklagar djupt den kungliga svenska flottans besök i huvudstaden i det ockuperade Lettland."

8/9

Flottbesöket i Riga

skall enligt Aftontidningen, som polemiserar mot våra uttalanden i frågan, inte ha väckt kritik bland de fria letterna, utan tvärtom. Enligt tidningen "har hela den lettiska emigrantpressen i Sverige och andra länder uttryckt sin tillfredsställelse med besöket".

Det är en grov osanning. Tidningen nämner inte med ett ord att Kommittén för ett Fritt Lettland, den centrala organisationen för letterna i förskingringen, hos den svenske utrikesministern protesterat mot besöket. Dess uppgift om den fria lettiska pressens reaktion är helt felaktig. Vid förfrågan hos den lettiska nationalfonden i Stockholm, de demokratiska letternas organ i vårt land, meddelas att tvärtom den lettiska pressen över hela världen uttryckt sitt beklagande över det svenska besöket, därför att detta, som det heter i den nyssnämnda kommitténs uttalande, innebär "ett vänskapsbesök" i Lettland, "som mot sitt folks önskan ockuperats av Sovjetunionen". Där emot har många lettiska tidningar uttryckt sin glädje över att man i andra länder i samband med flottbesöket fått en belysning av det tillstånd som verkligen råder i Lettland, särskilt genom de skildringar som lämnats av Dagens Nyheters utsände medarbetare. Att förvrida detta till tillfredsställelse över själva flottbesöket är värdigt ett språkrör för den svenske utrikesministern.